

מסת מנוחה

Rest Mass

השהיות הכפוייות, הממושכות, במרחבים הביתיים, הובילו אמניות ואמנים רבים להאטה, לויתור על המחזות הגדולות (גראנד ג'סטס) ולעבודה מתוך צמצום. חלקם פנו אל המלאכות, אל החומרים הנגישים, לדברים שאפשר לאחוז בהם.

אנרגיה של פעולה נעה לרוב במעגלים – דרך הידיים למחשבה, דרך המחשבה לגוף, מהגוף אל הבית, משם אל החוץ, ושוב. אחר־כך באה מנוחה ועימה מסת המנוחה. המסה מופנה החוצה, אל הכבידה של העצמים, לנוכחותם במרחב. המנוחה מופנה פנימה, לעזיבת השליטה ולהתמסרות למוכר, מבלי לזהות או להבין בבירור את מקורו.

העבודות המוצגות בתערוכה מציעות לשהות בריפיון (ואולי מתוך פשרה) על הגבול בין הנראה לתנועת הצל. 'שולחות ידיים', בתנועה כפולה, אל התודעה. רגע הן נדמות ביתיות וקרובות, גלויות ויציבות, ורגע הן מהבהבות ונחלשות כמעט עד להעלמותן. כמו במעין מופע דז'יה וו בו נשלף ממאגר האיחסון במוח מראה מתעתע וחמקני המערער את השליטה והויסות החושי. זו התרחשות פרטית, סודית כמעט, שאינה ידועה לאחרים בסביבה של מי שחווה אותה. כמו שכבה נוספת של ההווה או יחידת זמן חורגת, מפציע דבר. עדין ומהיר כמו עפעוף, כמעט ידוע, כמעט מוכר.

עבודת הסאונד של **איציק גיל אביזוהר** פולשת למרחב הגלריה באופן לא אחיד. חומרי הגלם שהוקלטו במרחב הביתי, הפכים לחידה אינסטרומנטלית, אל־ביתית, ויוצרים תחושה של דז'יה אנטנדו. צלילים 'מוכרים' נחווים כזרים לאחר שהוצאו מהקשרם ומן הטריטוריה שלהם. הסאונד טראק מתפקד כמו נביעה ארכיאולוגית של פרגמנטים צליליים המיתרגמים לדימויים וירטואליים (שטיפת כלים, הדחת אסלה, גרירת כסא ועוד). בתוך ההתרחסות הצלילית המופשטת אביזוהר תוחם בוילון איזור אחד בתוך הגלריה; שם מתחולל שינוי בחווית השמיעה וביחס בין הגוף הפיזי לצלילים שאופפים אותו. שברי זכרונות מן העבר צפים אל ההווה ומסמנים את היותם אף הם, בעוד רגע קל, נחלת העבר, זכרון.

מערומי פסולת, מונומנטים מגובבים שהמציאות מפסלת בשוליה, מנוכסים לאינדקס החומרי והחזותי של **פוליאנה אור**. אירועים והתרחסויות מתוך חייה היומ־יומיים של האמנית מתמצקים לנוכחות בעלת גוף בחלל. הלילה שהיה אתמול, הבוקר שהתחיל רע, שוטטות חסרת מטרה ברחובות, פוגשים בחפציה של האמנית או בחפציהם של זרים שעברו בדרך. אור כמו משחקת 'סימני דרך' בכל הרחובות, עם כל האנשים, עם כל החפצים. זו דרך מתפצלת עד אין־סוף בה האמנית היא גם האספנית וגם הנאספת, מסמנת הסימנים והמסומנת בעצמה.

ביקור בתערוכה הוא אירוע בעל כללים ברורים לכאורה ותפקידים ידועים מראש. **תמיר ארליך** מבקש לחשוף את הפוטנציאל האלים שרוחש בתוך מערכת היחסים העקרונית חלל־אובייקט־אמן־צופה. להיות שם כמו ברגע שלפני האירוע.

'מהומה בגלריה' הוא תבליט ברוח תבליטים אפייס־קלאסיים המתאר סצינה של ביקור בתערוכה. הבחירה בטכניקה והקומפוזיציה נשענות על מסורות קדומות ואילו האטריבוטים עכשוויים ומספקים היסט אירוני, קרטוני, אנטי־הירואי ואנטי מונומנטלי. הם מאפשרים למבקרות ולמבקרים להזדהות, אולי לרצות להיכנס לתוך התבליט כאילו היה 'פוטו־בובת'. בבת אחת הסצינה הקדומה נוכחת ומשועתקת בתוך זו העכשווית, באמצעות הגוף ו/או התודעה של הצופה.

דמות ירוקה בעלת איברים ארוכים ודקיקים מבקשת לחיות על המים. **נינה טראוב** מציבה אותה במקום מלא שהוא שממה. להריח את העצים, להתמסר לרוח. מבקשת לדבר במשפטים ארוכים, לשחרר את הלסת, להרפות מאחיזה. להיות כמו ים, כמו עץ. להתעלף על הר והיא מתעלפת. ההר והדמות הופכים לגוף אחד. ההר תומך בה כמו אב גדול, כמו קן, כמו בית, והיא רוכנת מעל ההר כאילו היתה אימו והוא תינוק פרי בטנה. רגע של סף הופך לפסל. אובדן ההכרה, שנמשך שניות ספורות 'ארוכות כמו נצח' מתקבע לחיבוק תמיד.

מאבני קירטון (*) לבנות שנאספו מהטבע הסמוך לביתה, מחלצת **נעמה לינדנבאום** דמויות פיסוליות זעירות. לצידם קבוצת רישומים-ציורים בפייגמנט ורדרד-אדמדמם שהוטמע בנייר כאילו היה שכבת האפידרמיס שלו. אלה עבודות חיוורות וסמוקות כאחת, שהנרטיב שלהן נחשף באמצעות מחיקתה של שכבת הצבע. פשיטת העור. בשתי פעולות של גילוי וגריעה ממסת החומר לינדנבאום מזמנת מפגשים בין בשר לאויר.

(*) קירטון הוא סלע משקע פריד, לבן ונקבובי, קרוב לאבן גיר.

תמרה סטראנו ממגנטת את המבט באמצעות ציורים רקומים בצבע אחד בלבד. הדימוי, הצורה, הפשר, עולים תוך התבוננות איטית בעבודות ובסמיכות גדולה אליהן. פעולת הרקמה הרפטיבית מאפשרת שקיעה בבהייה פנימית, המקבילה לפעולתן הפיזית של הידיים הרוקמות. האחיזה בקונקרטי מתרופפת אל המופשט וגם ולהיפך – מתוך רפיון נרקמת תמונה. הדימויים שעולים מן העבודות ברורים לרגע אחד ובאחר הם נדמים נפרמים ומיטשטשים, כמו מעלימים את עצמם אל הצללים.

הפיסול, הצילום והוידאו של **קובי עמיאל** הם אטיודים מינוריים, המטופפים על קצות האצבעות ומותירים אחריהם הד קלוש. 'אין' שנוצר

מ'יש', קונקרטי שהופך מופשט. אפשר גם שה'יש' משנה צורה ומחזיק
בבת אחת שתיים. החפצים-פסלים שלו מתעתעים ומשתעשעים בזהות כפולה.
הדבר, כל דבר, מבקש לחזור אל נקודת האפס של עצמו אך במקביל
ההצבעה והזיהוי מסמנות אותו ומקבעות את התנועה. עמיאל מוסיף שכבה
למהלך הדושאני ומראה שגילוי המקור הוא בבת אחת שניים - חיים,
מות.

טלי בן-נון